

שנה
שמינית

קובץ

האור לחיים

מאמרים ושיחות
מין ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרשת פקודי תשפ"ה
(שבת החודש)

אמרי-השבת

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות	י-ם
20:18	19:32	* 18:40	
20:15	19:30	18:39	ת"א
20:17	19:32	18:40	חיפה
20:16	19:31	18:40	ב"ש

* לנוהגים 40 דק': 18:20

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',
יוכלו לפנות באמצעות מייל:

orhachaim4@gmail.com
02-5380014 02-5000455 או בטלפון:
052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

פרשת פקודי תשפ"ה

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אהר"ד" - חומש שמות

1 צירוף המחשבה למעשה

פרשה למעשה:

6 המאור שבתורה

15 באש ובהתלהבות

18 סיוע משמיים

חנוך לנער:

22 דוגמא אישית

צירוף המחשבה למעשה

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת כָּל הָעֲבֹדָה. וַיֵּרָא מֹשֶׁה אֶת כָּל הַמְּלָאכָה וְהִנֵּה עֹשִׂים אֹתָהּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' בְּנֵי עֹשִׂים (שמואל מ, מב-מג).

מילות התפילה, אבל לאמיתו של דבר הוא לא עובד את ה', הואיל וראשו וליבו נמצאו במקום אחר. וכבר אמרו רבותינו (ברכות ל ע"ב), שתפילה בלא כוונה - הרי היא כגוף בלא נשמה.

"ישראל קדושים"

- רק כאשר

שניהם ביחד, הם

מגיעים לדרגת

"קדושים"

לפי זה מצינו ש"כוונה הפנימית" מכונה בשם "עבודה".

בני ישראל עסקו במלאכת המשכן, שהיא עשיית כל כלי וכלי. בנוסף לכך, עשו גם את עבודת המשכן - הם כיוונו את הכוונות הראויות, הטמונות בעשיית כל כלי וכלי.

וזהו שנאמר כאן בפסוק: "וַיֵּרָא מֹשֶׁה אֶת כָּל הַמְּלָאכָה" - משה רבינו ראה לא רק את גוף המלאכה, אלא גם את

יש להבין, מדוע נוקטת התורה פעם אחת לשון עבודה, ופעם שניה - לשון מלאכה?

כדי לענות על קושיה זו, עלינו לבאר תחילה מהי עבודה, ומהי מלאכה.

בגמרא בתחילת מסכת תענית (ב ע"א)

מובא: "'לְעֲבֹדוֹ כְּכֹל לְבַבְכֶּם', איזו היא עבודה שהיא בלב? הוי אומר זו תפילה".

עבודה שבלב היא הכוונה בתפילה. יכול אדם לעמוד ולמלמל בפיו את

הוא ראה גם את המלאכים שנבראו מכל מצווה ומצווה, והכיר בהם שהם חיים, ויש להם נשמה פנימית.

כך יכול היה משה רבינו לדעת, שישאל עשו כראוי אף את "העבודה" - עבודת הלב.

חז"ל (חולין ז ע"ב) אמרו: "ישראל קדושים הן, יש רוצה ואין לו, ויש שיש לו, ואינו רוצה".

יש אדם שחפץ בכל ליבו לתת צדקה, אבל אין לו. אכן, עליו ניתן לומר: "ישראל קדושים הן". הוא רצה מאוד לתת, והוא מצטער באמת ובתמים על שאין לו אפשרות לתת צדקה.

אך אדם שיש לו, ואינו רוצה לתת - מדוע הוא בגדר "ישראל קדושים"? התוספות מתרצים, שאותו אדם שיש לו, נתן לבסוף את הכסף מפני הבושה,

הכוונות שכיוונו חכמי הלב בעשותם את המלאכה.

במשנה באבות (ד, יא) מובא: "רבי אליעזר בן יעקב אומר, העושה מצווה אחת קונה לו פרקליט אחד. והעובר עבירה אחת קונה לו קטגור אחד. תשובה ומעשים טובים כתרים בפני הפורענות".

כל מצווה שיהודי מקיים מורכבת משני חלקים - עשיית המצווה בפועל, והכוונה שכיוון בעת עשיית המצווה.

במעשה המצווה בפועל, בורא האדם את גופו של המלאך. ועל ידי הכוונה הפנימית שבמצווה, נבראת 'נשמה' למלאך. הכוונה מחייה את המלאך ונותנת בו רוחניות.

בעת שראה משה רבינו את המשכן,

להצלחת
ציון בן פרידה

ולכן גם הוא נקרא קדוש.

לכאורה, הקושיה עדיין במקומה עומדת - הרי הוא נתן רק מחמת הבושה, ומדוע אפוא יקרא קדוש?

הגה"ק רבי זושא מאניפולי זצ"ל באר את דברי הגמרא באופן נפלא מאוד: כשאדם רוצה לתת צדקה ואין לו, הוא חש כאב צורב בליבו: "כמה הייתי רוצה לתת, אבל אין לי, כמה חבל"...

עצם רצונו הטוב לתת צדקה, בורא רוחניות של מלאך, אך הגוף חסר, שהרי במציאות הוא לא נתן את הצדקה.

יהודי אחר, שיש לו כסף, אינו רוצה לתת, ונותן רק מחמת הבושה. אדם זה ברא את הגוף של המלאך, אבל לא את הרוחניות, כיון שלא היתה כוונתו רצויה.

מה עושה הקדוש ברוך הוא, ישתבח שמו?

לוקח את המחשבה הטובה שנבראה מהאדם שרצה לתת ולא היה לו, ומצרפה למעשה הצדקה שנעשה

בפועל, אך ללא כוונה, והביא ליצירת גוף של מלאך ללא נשמה.

ביחד נוצר מלאך שלם, גוף עם רוחניות ונשמה.

דבר זה נרמז בדברי הגמרא בחולין: "ישראל קדושים" - רק כאשר שניהם ביחד, הם מגיעים לדרגת "קדושים".

על הפסוק: "וַיֵּקֶם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן" (שמות מ, יח), מביא רבינו בחיי את דברי המדרש: "היו בצלאל ואהליאב וכל חכם לב טורחים להעמידו, ולא עמד, וזהו שאמר הכתוב: 'וַיָּבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מֹשֶׁה'".

בצלאל ואהליאב, ועימם שאר חכמי לב, סיימו להכין את כלי המשכן ואת בגדי הכהונה, אך להעמיד את המשכן לא הצליחו.

ותמוה הדבר, מה הקושי הגדול בהקמת המשכן, עד שלא יכלו הגיבורים הגדולים מבני ישראל להקימו?

מדוע הוכרחו לבוא ולבקש ממושה

רבינו שיקימנו?

על פי היסוד דלעיל ניתן לתרץ, שלנטוע את הרוחניות הגדולה ואת הקדושה הדרושה למשכן ולכליו, רק משה רבינו יכול.

בכל כלי מכלי המשכן, בכל יריעה ובכל בגד מבגדי הכהונה, טמונים סודות עמוקים ונשגבים, שיש להם השפעה בעולם העליון. אך רק משה רבינו ידע סודות עמוקים אלו, ורק הוא ידע לכוון בהעמדתם.

כדי להמחיש את הדברים, נתבונן בדוגמה קטנה בת ימינו:

חלליות נשלחות לחלל, והן מצויות במרחק עצום מכדור הארץ, אך הניווט שלהן נעשה באמצעות מחשבים, הממוקמים במרכז הבקרה בכדור הארץ.

על ידי לחיצת כפתור אחת פונה החללית ימינה, ועל ידי לחיצת כפתור אחרת החללית פונה שמאלה.

כפתור אחד משפיע על מהירות התקדמותה של החללית, ואחר על

הגובה שבו היא נמצאת. לחיצה אחת יכולה להביא לביצועים הנחוצים של החללית באופן הטוב ביותר, או להרוס את החללית כליל...

אדם הנמצא בחדר הבקרה, ואינו מבין את המתרחש, רואה מולו מחשב סתמי. הוא אינו מבין, שכל לחיצה במחשב משפיעה על החללית הנמצאת אי שם בחלל.

אדם המבין את פעילות המערכת, מבין שהפעולות במחשב משפיעות על החללית, אבל רק מהנדס מומחה, העוסק בדבר, יודע איך לשנות, ומה צריך לשנות.

להבדיל אלף אלפי הבדלות, המשכן היה פה, בעולם הזה, אך השפעתו היתה גדולה ועצומה למעלה, בעולמות העליונים.

הקרבת הקורבנות, הדלקת המנורה, הנחת לחם הפנים, ושאר עבודות המשכן - כולן השפיעו השפעות כבירות, שלא נראו לעין הדיוט.

משה רבינו ידע וראה את כל זאת. בפסוק בתהלים (סח, יט) נאמר על משה

עשיתי? לקחתי שתי קוביות והנחתי
על היד ועל הראש?...

אין הוא יודע, שבהנחת הקוביות הללו
על הראש ועל היד, הרעיש הוא
עולמות עליונים וברא מלאכים בעולם
העליון, למעשה המצווה שלו יש
השפעה גדולה גם על כל העולם כולו.

אחרי מאה ועשרים שנה יעמוד האדם
נדהם מול עוצמת פעולותיו, אבל אז
יהיה כבר מאוחר מידי. עכשיו הוא
הזמן שלנו לקיים את כל מצוות
התורה הקדושה!

רבינו: "עֲלִיתָ לְמָרוֹם שְׁבִיתָ שְׁבִי" -
משה עלה לשמים, וראה איזו השפעה
יש בעולמות העליונים לכל מעשה
מצווה הנעשה בארץ.

כיון שרק משה רבינו ידע את
הפנימיות העמוקה ואת השפעת
הדברים, רק הוא היה מתאים לתפקיד
החשוב של הקמת המשכן.

אף כל מעשה מצווה שאדם עושה
בעולם הזה, משפיע השפעה גדולה,
שאינה נראית לעין בשר ודם. אדם
מניח תפילין וחושב בליבו: 'מה כבר

ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה
זיווג הגון, רפואה שלימה
או להבדיל, לעילוי נשמה
לפרטים: 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

המאזר שבתורה

מרגיש כאילו הוא נמצא בבית המקדש, הקדושה חופפת עליו כל היום.

הקדושה הזו שרתה במשכן בזכות בוני המשכן, כי הם השכילו לבנותו עם החכמה האלוקית שניתנה להם מן השמים.

בשעה שהם נטלו מתרומת בני ישראל כדי לבנות את המשכן וכליו, הם ידעו להתאים כל תרומה ליעוד הראוי לה.

כיצד?

כלפי חוץ, כל התרומות נראות אותו דבר.

פקודי המשכן משפן העדת אשר פקד על פי משה עבדת הלויים ביד איתמר בן אהרן הכהן. ובצלאל בן אוּרִי בן חור למטה יהודה עשה את כל אשר צוה ה' את משה (שמות לח, כא-כב).

המעלה הגדולה של המשכן והמקדש - היא השראת השכינה.

ההתעלות הגדולה שהאדם היה זוכה לה במשכן ובבית המקדש, היתה מלווה אותו כל הימים. הוא יכול לחיות את שגרת חייו בלי דאגה למצבו הרוחני, כי ידע שהקב"ה צמוד אליו.

גם כשהוא עובד בשדה ובכרם, הוא

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי חמישי

ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

ימי שלישי

שיעור מוסר

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

ולא בית מקדש שיקפר, הדרך היחידה לקנות את החכמה הנפלאה ואת הדבקות בו יתברך, היא באמצעות לימוד התורה הקדושה.

כאשר באים לדבר ולעורר על עם ישראל בגלותו, ועל חורבן הרוחניות של האומה היהודית, חייבים לזכור מאיפה שאבו כל החכמים והגדולים שהיו בעם ישראל את חכמתם הנפלאה, אשר כל חכמי העולם לא הצליחו להשיגה, ונחשבו כעשבי השדה בפניהם.

כל החכמה הנפלאה הזו שאובה מתוך התורה הקדושה, "וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר עָם מֹשֶׁה לָּפְנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל" (דברים ד, מד).

כיום, למרבה הצער, רבים מבני עמנו אינם מכירים את תורת ישראל הכרות

אבל 'לא ראי זה כראי זה'. אי אפשר להשוות תרומה שניתנת בטהרת הלב, במסירות נפש, בהשתוקקות - לתרומה שניתנת בלי לב, שלא לשם שמים.

בוני המשכן, בחכמתם האלוקית, ידעו מה מסתתר מאחורי התרומה, מה הכוונות של התורם בשעה שהביא את תרומתו.

ככל שהכוונות טהורות יותר, ככל שמסירות הנפש גדולה יותר - כך מעלת התרומה גדולה יותר. וככל שמעלת התרומה גדולה יותר, יש להשתמש בה למטרות נעלות יותר. הכל מחושב ומדויק בתכלית הדיוק.

והנה כיום, שאין לנו לא כהן ולא נביא,

לעילוי נשמת
גדליה בן צילה ז"ל

הדעה השנייה מוסיפה: "אפילו כל מצוותיה של תורה - אינן שוות לדבר אחד של תורה". המקור לכך מהפסוק (שם ג, טו): "וְכָל חֻמֵּי תוֹרָה לֹא יִשְׁוּוּ בָהּ - אֶלּוּ דְבַרֵּי תוֹרָה, דְּכֹתִיב (דמיהו ט, כג) כִּי בְּאַלֶּה חֻמֵּי תוֹרָה נֶאֱמָר ה'".

היצר הרע מכביד את מלחמתו בעיקר על לימוד התורה.

הוא יודע היטב את מעלת הלימוד, שהוא שורש התיקון. משום כך הוא משקיע את עיקר מאמציו לבטל אדם מתלמודו.

מצידו, הוא מוכן להתפשר שאדם יקיים מצוות, ובלבד שלא ילמד

אמיתית. הם לא מבינים ולא יודעים, שהתורה היא המקור לחכמה הגדולה ביותר שיש בעולם.

רק אלו הלומדים אותה בלב ונפש ומתמידים בלימוד - זוכים להבין באמת את חכמתה.

הירושלמי מביא שתי דעות על לימוד התורה (פאה ד, א): לדעה אחת "אפילו כל העולם כולו אינו שווה לדבר אחד של תורה". המקור הוא מהפסוק (משלי ח, יא): "וְכָל חֻמֵּי תוֹרָה לֹא יִשְׁוּוּ בָהּ - אֶלּוּ אַבְנִים טוֹבוֹת וּמִרְגָּלוֹת."

קמחא דפסחא

למשפחות נזקקות
ולאברכים עמלי תורה!

חג הפסח הבעל"ט מתקרב, ואיתו הוצאות החג הגדולות לקיום מצוות החג בהידור ובשלימות. כמידי שנה מוסדות אור החיים מחלקים אלפי מנות "קמחא דפסחא" לאברכים עמלי תורה ולנזקקים

גם אתם יכולים להיות שותפים
בצכות הגדולה!

התקשרו ותרמו בעין יפה

02-5000455

שמגיע מתוך עמל ומסירות.

הגאון הרב פנחס חיים שיינברג זצ"ל,
ראש ישיבת "תורה אור" כותב, כי מי
שאין לו ייסורים - נמצא בפשיטת
רגל! כי בלי קשיים - לא עולים!
וכשלא עולים - נופלים!

כשאדם לא מרגיש שהוא עולה, הוא
מרגיש חולשה, הוא שרוי בעצבות,
ורגשות כאלו הם המתכון לנפילה.

לכן, במקום להתרעם על הכלים
הריקים, כביכול, שהקב"ה נתן לך -
תשמח בהם! תנצל אותם כמנוף
להתעלות.

דווקא הכלים הריקים יכולים לשמש
אותך לעבודת ה' ביתר שאת וביתר
עוז.

דוד המלך אומר: "יָגִיעַ כַּפִּיךָ כִּי תִאָּכַל

תורה! כמו שדרשו חז"ל (איכה רבה
פתיחתא ב) על הכתוב (ירמיהו טז, יא):
”וְאֶתִּי עֲזְבוּ וְאֶת תּוֹרָתִי לֹא שָׁמְרוּ” -
”הלואי אותי עזבו ותורותי שמרו,
שמתוך שהיו מתעסקין בה - המאור
שבה היה מחזירן למוטב”.

אם כן, הדבר החשוב ביותר בעולם,
שאין למעלה ממנו, הוא לימוד
התורה! כאשר הלימוד מקבל את
אותו ערך מוסף: לימוד מתוך צער -
אין לתאר ואין לשער את ערכו ושכרו.

מה לו לאדם להלין ולומר: 'אין לי את
הכשרונות שיש לפלוני', או: 'אין לי
את הפרנסה שיש לאלמוני'. 'תראו
באיזה משפחה אני גדל? משפחה
שאינה יודעת מה זו תורה' וכדומה.

אדרבה! עליו לשמוח! דווקא משום
כך שכרו מן השמים רב ועצום!

עיקר העלייה בתורה באה מלימוד

ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה
זיווג הגון, רפואה שלימה
או להבדיל, לעילוי נשמה
לפרטים: 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

אַשְׁרֵיךָ וְטוֹב לָךְ" (תהלים קכח, ב).

גם כאשר אדם עובד, כדי להביא טרף לביתו ולפרנס את בני משפחתו, צריך ראשו להיות בתורה ובעבודת ה'.

הפסוק בתהילים אומר: "יִגִּיעַ כְּפִיךָ כִּי תֹאכַל אֲשֶׁרֶיךָ וְטוֹב לָךְ". מתי אשריך וטוב לך? אם אתה מקיים "יִגִּיעַ כְּפִיךָ" ולא יגיע מוחך...

תתייגע בענייני פרנסה רק בידים, אבל ראשך תמיד יהיה שקוע בתורה ובעבודת ה', ביראת שמים ובקיום מצוות.

גאון עולם היה הרב מטשיבין זצ"ל, שקדן מופלג ועמל בתורה יומם ולילה. בהיותו בחור צעיר לימים נפטר אביו, והוצרך לפרנס את בני משפחתו.

הוא קנה ומכר סחורה בערים שונות, ובכל עיר שאלה הגיע היה נכנס לרב העיר לפלפל עימו בדברי תורה.

לא פעם קרה ששאלו הרב, לאחר שהתמלא התפעלות מגדולתו בתורה: "לאיזה צורך הגיע כבודו אל עירנו?"

אמר לו: "סוחר אני, והגעתי לצורך מסחרי".

"אתה סוחר?" תמה הרב, "הן גדול ומופלג בתורה אתה!"

אכן, הוצרך הגאון מטשיבין לעסוק במסחר כדי לפרנס את בני משפחתו, אך רק "כפיו" עסקו בענייני פרנסה, וראשו תמיד הגה בתורה.

ברוך ה', הקב"ה זימן לידו, והגיע לארצנו הקדושה, והקים את הישיבה

ללמוד וללמד". אם האדם מקדיש מזמנו היקר כדי ללמוד את האחרים, הלימוד שלו עצמו לא ינוק, כי מן השמים יסייעו לו.

כאשר אדם לומד תורה מתוך שאיפה ללמד גם את האחרים, הוא בוחן את עצמו - האם הבנתי את הלימוד די הצורך, כדי שאוכל להסביר גם לאחרים? באיזה אופן יוכלו להבין ולקבל את הדברים?

באופן זה, הוא עצמו מבין טוב יותר את הלימוד.

בנוסף, כאשר אדם יודע שהוא עומד ללמד אחרים - הידיעה הזו מעלה אותו. הוא יודע שאינו יכול להתנהג כאחד הריקים. הוא חייב להתנהג באופן המתאים והראוי לאדם המלמד את התורה הקדושה! וכך הוא עולה ומתעלה!

בשבוע הקרוב יחול יום פטירתו של רבי אהרון ראטה זצ"ל, בעל ה"שומר אמונים" ו"טהרת הקודש".

הקדושה "כוכב מיעקב" - טשיבין, נודע שמו כפוסק וגאון עולם.

ולמה זכה לכל זאת?

כיון שלא הניח לעצמו לשקוע במסחר, ולהפוך ל"סוחר", אלא עשה תורתו קבע ועיקר, ומסחרו טפל וחסר חשיבות.

הרב חיים פנחס שיינברג זצ"ל היה אומר לתלמידיו: 'אל תסתפקו להיות חיילים, תמיד תשאפו להיות מפקדים, גנרלים. בכל דבר - במחשבה, בלימוד, בהנהגה - תלכו על גדול. תחשבו בגדול ותפעלו בגדול!'

כלומר, אתם צריכים ללמוד מתוך ידיעה שיש לכם אחריות.

לא רק ללמוד לעצמכם אלא גם ללמד לאחרים!

כאשר אדם לומד מתוך מחשבה כזאת, הן לימודו והן הנהגתו הם ברמה גבוהה יותר.

המשנה באבות (ד, ה) אומרת: "הלומד תורה על מנת ללמד, מספיקין בידו

שנפתחים לפניו מעיינות החכמה ואהבת התורה.

מני אז ליוותה אותו חשקת התורה עד סוף ימי חייו, ונעשה קודש קודשים - האדמו"ר בעל ה"שומר אמונים" זצ"ל.

אש הקודש שאחזה אותו היתה מדבקת כל כך, עד שידוע היה כי כל מי ששמע אותו, ולו במשך דקות ספורות, נפשו היתה מתלהבת לשמור את מצוות ה' במסירות נפש.

לעיתים, הדרך לזכות לתורה רצופה מכשולים וקשיים.

ישנם רבים וטובים שנכנסו לאהלה של תורה למרות התנגדותם של הוריהם לדרכם.

היה עליהם להילחם נגד הקרובים להם ביותר.

בכמה וכמה מקומות דימו חז"ל את לימוד התורה למלחמה, וכשם שלוחם נאלץ לעיתים לעזוב את אביו ואת אמו ולהתרכז במלחמה שלפניו, כן הוא בלימוד התורה.

ר' אהרון העיד על עצמו שהיתה תקופה בחייו שאבדה ממנו חשקת התורה. הוא לא הצליח לפתוח ספר, ואפילו לא לקרוא משנה. כאשר היה מנסה בכל זאת היה מרגיש כאילו הוא קורע את נפשו.

באחד הימים הוא הלך לקברו של אחד הצדיקים, ובכה בדמעות שליש לפני הקב"ה, תוך שהוא אומר: ריבונו של עולם, אם אינך מכניס בליבי חשקת התורה, למה לי חיים? טוב מותי מחיי, שהרי אילו חיים יש בלא תורה?!

לאחר שסיים את תפילתו קיבל על עצמו שכאשר יגיע לביתו יפתח גמרא, וילמד כל סוגיית שתעלה בידו בכל הכוח, גם אם לא יהיה לו חשק.

הוא הגיע הביתה, פתח את הגמרא, והנה יצא לו פירוש הרא"ש על מסכת מקוואות... מדובר בסוגיות קשות ביותר. למרות זאת למד בכל כוחו, ולא ויתר גם כשהיה לו קשה ומר ממוות!

והנה פתאום, תוך כדי הלימוד, הרגיש

רָעָהוּ, לומר לך: מה ברזל זה, אחד מחדד את חברו - אף שני תלמידי חכמים מחדדין זה את זה בהלכה".

למוד התורה צריך להיות מתוך מלחמה - מלחמתה של תורה.

כמובן, ה'קרב' צריך להתנהל בצורה נימוסית ומכובדת, כל אחד חייב להיזהר בכבוד חברו, ולהיות שמח ומאושר אם חברו ניצח אותו בקרב והעמידו על טעותו, וכמו שאמרו חז"ל (קדושין ל ע"ב): "מאי 'לא יבשו פי ידברו' את אוֹיְבֵים בְּשֹׁעַר" (תהלים קכז, ה) אמר רבי חייא בר אבא: אפילו האב ובנו, הרב ותלמידו, שעוסקין בתורה בשער אחד, נעשים אויבים זה את זה, ואינם זזים משם עד שנעשים אוהבים זה את זה, שנאמר (במדבר כא, יד): 'את וְהָב בְּסוּפָה' - אל תקרי בסופה אלא בסופה".

חז"ל (תענית ז ע"א) דרשו את הכתוב (ירמיהו נ, לו): "חָרַב אֶל הַבָּדִים וְנֹאֲלוּ" - "חרב על [שונאיהן של] תלמידי חכמים שעוסקין בד בבד בתורה".

כשאדם לומד תורה לבד - אין מי שיחדד אותו.

הוא בטוח שהסברא שלו טובה, ואין מי שיאיר את עיניו שההסבר האמיתי לגמרי אחר...

חז"ל (שם כג ע"א) מביאים את הפתגם השגור בפיהם של אנשים: "או חברותא או מיתותא" - אדם יכול להישאר כל ימי חייו עם אותה דעה, בו בזמן שאם היה לומד עם מישהו נוסף היה מתחוויר לו שדעתו עקומה, ולא היה מי שיישר אותה.

עוד אמרו (שם): "מאי דכתיב (משלי כז, יז) 'בְּרִזָּל בְּבִרְזֵל יָחַד וְאִישׁ יָחַד פָּגַי' (ז)

להצלחת
יוני בן מיכאלה

וכמו במלחמה, כל אחד צריך להכיר
את מקומו.

דברי תורה עניים במקום אחד
ועשירים במקום אחר. לכן, כדי לחדש
חידושי תורה אמיתיים נדרשת ידיעה
רחבה בש"ס, ולא כל מי שסיים
ללמוד ולעסוק בעניין מסוים, יכול
להביע את דעתו ולסבור שהוא
בר סמכא בנושא זה, כל עוד לא רכש
ידיעה מקפת בכל הש"ס כולו.

ומכל מקום, חובה על כל אחד ואחד
להכיר את מעמדו וערכו.

כשם שכפריים שיודעים בסך הכל
לירות חיצים לא יכולים לצאת
למלחמה נגד מעצמה שיש לה טילים
ומטוסי קרב, כמו כן בן אדם לא יכול
להשמיע את דעתו כשהוא נמצא
במחיצת תלמידי חכמים הגדולים
ממנו לאין ערוך.

במלחמה דרושה זהירות, וגם לימוד
התורה דורש זהירות.

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי שלישי
שיעור מוסר

ימי המישי
ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

באש ובהתלהבות

אש זו היא התלהבות של קדושה, שבה האדם מקיים את המצוות. עשיית מצווה מתוך שמחה של מצווה, תפילה מתוך התפעלות ודבקות או מתן צדקה באופן כזה בורא אש קודש, היוקדת בקרב האדם ומסוגלת לשרוף את כל המחשבות הזרות וההרהורים הרעים, ולהשאיר את האדם נקי וזך.

משל למה הדבר דומה, לעשיר מופלג שהיו לו אין ספור נכסים, ועלה בו רצון לבנות ארמון פאר.

הוא חלם על ארמון אדיר שיספק את כל צרכיו, ויהיה בו די מקום לכל משרתיו ופקידיו, אך למרות יגיעותיו וחיפושיו לא מצא מקום גדול דיו המתאים למטרתו.

וְקִדְשֵׁת אֶת הַמִּזְבֵּחַ וְהָיָה הַמִּזְבֵּחַ קֹדֶשׁ
קִדְשִׁים (שמות מ, ٥).

מצוה מיוחדת היתה במזבח - להבעיר אש תמיד. גם כאשר לא היו קורבנות, חייבים היו להבעיר את האש בעצי המערכה, כמו שנאמר: "אֵשׁ תָּמִיד תִּנְקֹד עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכָּבֶה" (ויקרא ו, ١).

האר"י הקדוש היה אומר, שאדם הרוצה לבער מקירבו מחשבות טמאות ירגיל את עצמו לומר תמיד את הפסוק: "אֵשׁ תָּמִיד תִּנְקֹד עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכָּבֶה", המסוגל לכך ביותר.

בכוחה של אותה אש לבער את המלאכים הנוצרים מעבירות האדם!

לרפואת

תקוה בת רחל רוחאם

עשרים עצים ליום!

יכלה הזמן, והם לא יכלו - התעצב העשיר, ולא ידע לשית עצות בנפשו.

לבסוף בא פיקח אחד ואמר לו: "יש לי עצה נפלאה, שתסייע לך לפנות את השטח בתוך יום או יומיים..."

התבונן בו העשיר בספקנות, והפיקח הסביר: "עליך רק להצית אש ביער. תוך זמן קצר תראה להבות עד לב השמים, כעבור יום או יומיים תדעך האש, ואתה תגלה שהעצים כולם עלו בלהבות והתכלו, ואתה נותרת עם קרקע, שעליה תוכל לבנות כל מה

אחר חיפושים רבים הציע לו מתווך לקנות יער של אלף דונם, לכרות את העצים שבו, ולבנות עליו את הארמון הנכסף.

שמח העשיר שמחה גדולה והזדרז לקנות את היער. לאחר מכן שכר אנשים מיוחדים שיתחילו בכריתת העצים, אלא שעד מהרה התברר לו כי מדובר במלאכה קשה, שסופה בלתי נראה כמעט...

מאות אלפי עצים מצויים ביער הזה, ועם כל מאמציהם הכבירים של כורתי העצים הם הצליחו לכרות רק עשר או

קמחא דפסחא

**למשפחות נזקקות
ולאברכים עמלי תורה!**

חג הפסח הבעל"ט מתקרב, ואיתו הוצאות החג הגדולות לקיום מצוות החג בהידור ובשלימות.
כמידי שנה מוסדות אור החיים מחלקים אלפי מנות "קמחא דפסחא" לאברכים עמלי תורה ולנזקים

**גם אתם יכולים להיות שותפים
במצות הגדולה!**

התקשרו ותרמו בעין יפה

02-5000455

שתחפוץ".

זהו כוחה של האש!

לעיתים מוצא האדם את עצמו מהרהר ביאוש במצבו. יש לו עבירות כה רבות, וממילא ברא הוא כל כך הרבה מלאכים מקטרגים.

מה יעשה?

גם אם יצליח בכל יום לשוב על עבירה אחת, יכלה הזמן, והמה לא יכלו...

באים בעלי המוסר ומייעצים לו: יש תקווה! תבעיר אש! תעלה אש כך עצמך - אש תמיד תוקד על המזבח.

אתה מתפלל? - תתחיל לעשות זאת מעומק הלב ובחום. אתה לומד תורה? - עשה זאת בחום, בשמחה ובהתלהבות.

האש שתבעיר תשרוף בין רגע את כל

העבירות, ותכלה את כל המלאכים שנבראו מהן.

זוהי עבודת היהודי בחייו!

בחינה נוספת של אש היא התורה הקדושה, כמו שנאמר: "כה דברי כָּאֵשׁ נָאֵם ה'" (ירמיהו כג, כט).

אין בעולם דבר מועיל יותר לתיקון עבירות וחטאים מלימוד התורה הקדושה. אדם שלומד תורה מבעיר את האש הזאת, והיא מבעירה את כל העבירות שלו עד שהן מתכלות, ולא נותר מהן מאומה.

עליו להיות מוסיף והולך בתורה - מי שהיה רגיל ללמוד שעה - ילמד ששתיים. מי שהיה רגיל ללמוד שלוש שעות - ילמד ארבע, ועל ידי כך הוא יוכל לנקות ולזכך את נשמתו.

סיוע משמיים

כבר מאלוה.

הרי לנו יסוד גדול בעבודת ה' יתברך:
על האדם מוטל בסך הכל לפתוח
פתח, וממילא כל השאר יעשה
מאליו, כפי שאמרו חז"ל (יומא לח ע"ב)
"הבא להיטהר מסייעים בידו".

האדם צריך להתחיל - לנסות להתקרב
ולהתחזק, לשבור מידה רעה ולברוח
מן העבירה, ואת כל השאר ימשיך
הקב"ה, הוא זה שייגמור את המלאכה.

על כך דרשו רבותינו (שיר השירים רבה ה,
ב): "אמר הקדוש ברוך הוא לישראל:
'בניי, פתחו לי פתח אחד של תשובה
כחודה של מחט, ואני פותח לכם
פתחים שיהיו עגלות וקרונות נכנסות
בו'".

אתה רק תפתח את הפתח, תתקרב
ותעשה את הצעד הראשון, וה' יתברך
יאיר ויזריח עליך את האור הנפלא -
אור השכינה הקדושה.

וַיָּבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מֹשֶׁה (שמות לט,
לג).

דרשו רבותינו (תנחומא יא): "'וַיָּבִיאוּ אֶת
הַמִּשְׁכָּן אֶל מֹשֶׁה' - שלא היה יכול
שום אדם להקים את המשכן מחמת
כובד הקרשים, שאין כוח באדם
לזקפן, ומשה העמידן. אמר משה
לפני הקדוש ברוך הוא: איך אפשר
הקמתו על ידי אדם? אמר לו הקב"ה:
עסוק אתה בידך, נראה כמקימו, והוא
נוקף וקם מאליו, וזהו שנאמר (שמות מ,
יז): 'הוּקַם הַמִּשְׁכָּן, הוּקַם מֵאִלּוּ'".

כשהסתיימה מלאכת המשכן ניסו
ישראל להקים את המשכן, אך הדבר
לא עלה בידם, עד שבא משה רבינו
והקים את המשכן.

אך חז"ל ממשיכים ומדגישים נקודה
נוספת: גם משה רבינו עצמו לא יכול
היה להקימו בכוחות עצמו. הקב"ה
הוא זה שהקימו למעשה, אלא שנדרש
ממשה שיעשה צעד אחד, מאמץ קטן
- ויעסוק בידיו, ושאר העבודה תעשה

מאוד מבית דתי, סיימה את לימודיה
וחיפשה מקום עבודה.

מלכתחילה העדיפה מקום עבודה
דתי, אבל כשלא מצאה בקלות,
החליטה ללכת לעבוד במקום חילוני.

היא הרגישה את עצמה חזקה מספיק
לעמוד מולם, ומאוד רצתה להתחיל
לחסוך כסף עוד לפני החתונה.

כעבור כמה חודשים, היא הודיעה
להוריה שהיא עומדת להתחתן עם
אחד העובדים.

ההורים נדהמו: הרי כולם שם חילונים
גמורים! אבל היא הייתה נחושה
בדעתה - היא מצאה את מה שהיא
צריכה, והבחור בסדר גמור!

כשבררו הוריה מיהו המדובר, חרב
עליהם עולמם. התברר כי מדובר
בבחור ערבי! לא פחות ולא יותר!

אפילו אדם שומר תורה ומצוות שעזב
את דרך ה' והתרחק, אם יעשה צעד
אחד קטן בחזרה, יקבל משמים אור
גדול וסייעתא דשמיא שיעזרו ויסייעו
לו לחזור ולחסות תחת כנפי השכינה.

הרבנית בת שבע קניבסקי ע"ה, בתו
של הגאון רבי יוסף שלום אלישיב
זצ"ל, ואשת חבר לגאון רבי חיים
קניבסקי זצ"ל, היתה צדקת גדולה
שאין לתאר ולשער.

ביתה היה מלא תמיד נשים ובנות
שלהן בעיות וצרות.

הרבנית היתה מקשיבה לכל אחת,
אומרת איתן פרקי תהלים, מברכת
אותן, ומעבירה את השמות לרב כדי
שיברכן.

פעם אחת ביקשו את עזרת הרבנית
במקרה עצוב - בחורה מוצלחת

ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה
זיווג הגון, רפואה שלימה
או להבדיל, לעילוי נשמה
לפרטים: 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

עמד:

"תאמרי בכל יום פרק תהלים אחד".

לדבר הזה נאותה הבחורה.

הרבנית הגישה לה במהירות ספר תהלים ואמרה: "תתחילי כבר כעת. זריזים מקדימים למצוות, ומצוה הבאה לידך אל תחמיצנה".

הבחורה פתחה את הספר היכן שנפתח, והחלה לקרוא את הפסוק הראשון בפרק מג:

"שִׁפְטֵי אֱלֹקִים וְרִיבָה רִיבִי מְגוֹי לֹא חָסִיד, מְאִישׁ מִרְמָה וְעוֹלָה תִּפְלֹטֵנִי..."

כשחללו המילים לתודעתה היא החווירה כסיד, וכעבור רגע התחילה לצרוח: "מה קורה כאן? איזה פרק נפתח לי?" מגוי לא חסיד... מאיש מירמה ועוולה... בדיוק לה, שעומדת להתחתן עם גוי ערבי...!

ניתן לה הפסוק משמיים, כדי שתדע מה היא בדיוק עומדת לעולל לעצמה...

באותו רגע נפתח לה הלב, והיא החלה

הם הרגישו שהם עומדים להתמוטט - הם בכו לפניה, ניסו לדבר איתה, הפצירו בה שתעזוב אותו, ניסו לקחת אותה לרבנים שונים, אך "דור עֲקֹשׁ וּפְתִילֹת" (מושאל דברים לה, ב) - הבחורה התעקשה וסירבה לשמוע להם.

היא כבר החליטה! מדובר בבחור נבון וחכם כל כך, והיא אינה מבינה מה רוצים ממנה כלל...

לדבר אחד בלבד היא הסכימה - לבוא לדבר עם הרבנית בת שבע קניבסקי.

הרבנית ירבה איתה שעה ארוכה והתחננה לפניה: "תזרה! את יהודיה! במעשה הזה את קורעת את עצמך מעם ישראל ונאבדת מן האומה!"

אך ללא הועיל!

הבחורה מתעקשת ואוטמת את ליבה: "אני לא! כל אחד רשאי לפעול בהתאם לשיקול דעתו!"

בסופו של דבר אמרה לה הרבנית: "אבקש ממך דבר אחד - תקבלי על עצמך קבלה אחת קטנה, שתגרום לך שלא תתנתקי לגמרי ולא תשכחי את

שלימה!

לאחר זמן מה, זכתה היא להינשא
לבחור תלמיד חכם וירא שמים!

הבא להיטהר מסייעים בידו. אדם
עושה צעד קטן להקב"ה - והקב"ה
פותח מולו שערים גדולים של סייעתא
דשמיא, קדושה וטהרה.

לבכות: "מה אני עומדת לעשות
לעצמי? איך אני מנתקת את עצמי
מעם ישראל?!"

הרבנית הורתה לה מיד להתפטר מן
העבודה ומן הפלאפון שלה.

בהמשך היא קיבלה על עצמה עול
מלכות שמים וחזרה בתשובה

קמחא דפסחא

למשפחות נזקקות
ולאברכים עמלי תורה!

חג הפסח הבעל"ט מתקרב, ואיתו הוצאות החג הגדולות
לקיום מצוות החג בהידור ובשלימות.
כמידי שנה מוסדות אור החיים מחלקים
אלפי מנות "קמחא דפסחא"
לאברכים עמלי תורה ולנוקקים

גם אתם יכולים להיות שותפים
בצכות העדולה!

התקשרו ותרמו בעין יפה
02-5000455

דוגמא אישית

המאכל כשר לחלוטין, ללא שום פקפוק. ומכל מקום, הרב היה מחשיב זאת 'כדבר שהורה בו חכם' ולא הסכים לאוכלו. ומה היו עושים עם המאכל? הורה הרב לרבנית שתתן זאת לילדים.

רבי יהושע לייב, שהיה אז בחור צעיר, הבחין בכך שאביו לא אוכל מאכלים מסוימים ומורה לרבנית לתת אותם לילדים, והדבר כאב לו מאוד: אבא לא אוכל ואני כן?

אבל הוא לא העיז לשאול את אביו. פִּבְּד אֶת אָבִיךָ (שמות כ, יא). אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ (ויקרא יט, ג).

פעם אחת ישב האב בחדרו ולמד, והנה נכנס אל הבית יהודי מאחד

כאשר בן רואה את אביו שקוע בלימוד ומקיים מצוות בשמחה ובטוב לבב, דבר זה גורם לו לצמוח, לגדול בתורה ויראת שמים.

ישנו מעשה מופלא שמספרים על רבה של בריסק, רבי בנימין דיסקין זצ"ל, אביו של רבי יהושע לייב, שלימים עלה לארץ והיה גאון עולם, קדוש וטהור באופן נשגב ביותר.

רבי בנימין דיסקין היה זהיר מאוד בענין קדושת המאכלים. נזהר שלא ייכנס לפיו אפילו משהו ממאכל שהיה ספק ספיקא לגבי כשרותו, גם אם היה מדובר בחומרא בעלמא.

אבל היו מקרים שבהם התעוררה שאלה והתברר שעל פי ההלכה

לעילוי נשמת
שלמה בן מלכה ז"ל

ולומד. כשנכנס אותו כפרי הרים
הרב את עיניו וכשרק הבחין בגווילים
השרופים - אחזה בו חלחלה ונפל
מעולף!

לקח זמן מה עד שהצליחו להעיר
אותו מעלפונו. הכאב על ספר התורה
שנשרף נגע לליבו הטהור, עד כדי
התעלפות!

כשהתעורר, השיב לכפרי מה שהשיב
ושלחו לדרך. ואז פנה לבנו, רבי
יהושע לייב ושאלו: "אמור לי, האם גם
אתה התעלפת כשראית את הגווילים
השרופים?"

"לא", ענה הבן.

"אם כך, כעת תוכל להבין מדוע אני
לא יכול לאכול ממאכל שהתעוררה
בו שאלה ואתה כן יכול לאכול... שכן,
אתה עדיין לא הגעת לדרגה שהינך

הכפרים הסמוכים לבריסק ובפיו
שאלה: דליקה פרצה בכפר, ובין
השאר כילתה גם את בנין בית הכנסת,
ובכלל זה ארון הקודש וספרי התורה
שבתוכו, רחמנא ליצלן.

השאלה היא - מה עושים עם ספרי
התורה שנשרפו?

וכך, כשבידו הגווילים השרופים, נכנס
לבית הרב לשאול את שאלתו.

הבן, רבי יהושע לייב, שאל אותו מה
רצונו, כי לא רצה להטריד את אביו
באמצע לימודו. הכפרי סיפר שהיות
ופרצה שריפה וספרי התורה נשרפו,
בא לברר מה עליו לעשות עם גווילי
ספר התורה השרופים.

"בסדר גמור", הסכים הבן. "זו אכן
שאלה חשובה, אכניס אותך לאבא".

רבי בנימין דיסקין, כאמור, היה יושב

- איך מענישים ילד"...

אמר לו הרב: "שם הספר אינו מקובל עלי! עונש הוא הדבר האחרון בעולם בחינוך. עליך להתמקד בנושאים חיוביים: כיצד מעלים את הילד, כיצד מטיבים אותו. לא מיד להעניש..."

רצונך להעלות ולרומם ילד? כשתבקש ממנו לעשות מעשה טוב מסוים, אל תאמר לו: 'אם לא תעשה - אעניש אותך!'... אלא להיפך: 'אם תעשה את המעשה הטוב - אעניק לך פרס'... ומתוך כך, אף אם את המעשה הזה יעשה הילד שלא לשם שמים, סופו שיגיע לעשייה לשם שמים ולדבקות במצוות.

מתעלף כשרואה אתה ספר תורה חרוך!"

על ידי שאדם מתאמץ בעצמו, ונותן לילדיו דוגמא אישית, הוא נעשה טופח על מנת להטפח.

הבן, על פי רוב, הינו 'חיקוי' של אביו. מעשה אבות יעשו בנים, לפי מה שרואה את אביו משקיע במצוות ובתורה, כך גם הבן יצמח בדגם הזה של אביו.

יהודי הביא לרבי שלמה וולבה זצ"ל ספר שחיבר, כדי שיתן לו הסכמה על ספר. שם הספר היה: "הענשה בחינוך

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

למעלה מ-
10,555,000
שעות של לימוד תורה
בשנה!

להקדשת יום לימוד תורה
הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים
02-5000455

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 5000455 - 02 פקס: 5000502 - 02 orhachaim.org

לחסויות, להפצה, להנצחות
ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455

058-321-3565

נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לרפואת: רמי בן חוה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל רחאם הי"ו,
ראובן בן יעריה הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, דוד וראובן בני שרית הי"ו,
אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו, מיכל בת אסתר הי"ו,
התנוקה נטע בת ג'והנה הי"ו

ולעילוי נשמת: ר' דוד בן איה ז"ל, מרים בת זרה ז"ל,
מזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל,
רחל רחאם ללה בת נרקיס ז"ל, תמר בת רגינה ז"ל,
רחל בת נגימה כוכבה ז"ל, לאה בת פנינה ז"ל,
מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל, יעקב בן ברטה ז"ל,
יהונתן בן מרים ז"ל, יוסף בן ציונה ז"ל, ר' יצחק בן נעימה ז"ל ת.נ.צ.ב.ה